

FELSŐBÜKI NAGY PÁL

ALSÓ TAGOZATOS TANULMÁNYI VERSENY

Bük, 2024. március 25.

ÉRTŐ OLVASÁS – 4. OSZTÁLY

név:

iskola:

Méhes György: Az igazi nagyság

Vitéz Jánosnak hívták azt a nagy tudományú, bölcs férfiút, aki nevelője, tanítómestere volt Mátyás királynak. Nagy tekintély övezte, fél ország figyelt a szavára. Mátyás király is, csak éppen idő múltával már nem Vitéz János tanácsai, hanem a maga feje után rendezte az ország dolgát. Rossz néven vette ezt az öreg Vitéz. ekkortájt az urak is összerúgták a patkót Mátyással. Megelégtették, hogy ha egyszer Mátyás kimondta: Úgy legyen!, akkor annak úgy is kellett lennie. Elhatározták, hogy leteszik a trónról, s behozzák helyette a lengyel Kázmért. Annak majd ők parancsolnak.

Csakhogy Mátyás idejében neszét vette az összeesküvésnek. Bölcs ember lévén, ahelyett, hogy ostrom alá vonta volna a nagyurak várait, hogy elfogassa, lezárassa, lenyakastassa mindőjüket, inkább egyenként megbékítette őket, kit adománnyal, kit szép szóval. Mert ehhez is értett Hollós Mátyás. Az ellene haragvók vezére – úgy mondják – a nagy tudományú Vitéz János volt. A többiek már mind meghódoltak, egyedül az öreg Vitéz nem békült. Mátyás ekkor erős zsoldossereget gyűjtött. Szétzúzhatta volna Vitéz Jánost, akinek nem is voltak csapatai, csak nagy híre, meg tekintélye. Márpedig azt a katonákkal, ostromágyúval, hóhérbárdal nem lehet lebírní.

Tudta ezt Mátyás, így hát sereg helyett tanácsuraival jelent meg Esztergom falai alatt. A várban duzzogott ugyanis Vitéz János.

Mátyás tábort vert a vár alatt. Nem hívatta maga elé – királyi szokás szerint – az öreget. Követeket küldött hozzá. Éppen azokat a meghódolt tanácsurakat, akik nemrégiben még verték az asztalt, hogy nekik Mátyás nem kell. A király úgy gondolta, hogy ezek szavára tán inkább hajlik az öreg.

Vitatkozott velük, haragudott, de látta: magára maradt. Végül megennyhült ő is, hiszen a szíve mélyén büszke volt naggyá lett tanítványára.

Vitték az üzenetet a tanácsurak a táborba Mátyáshoz: békül az öreg. Erre a hírre a király felment a várba.

Képzeljük el magunknak ezt a jelenetet. Szemközt áll a roskatag, ősz Vitéz és tanítványa, akit ő tanított nemcsak a tudományokra, de becsületre, emberekkel való bánásra is. Azok közt volt, akik trónra segítették Hunyadi János fiát. Most mindezt végiggondolta Mátyás, de Vitéz János is.

Az agg vitéz nem mozdult, vonás se rezdült az arcán. Mátyás, a nagyhatalmú uralkodó volt az, aki elébe lépett, fejet hajtott, és – ő, aki soha senki előtt meg nem alázkodott – megkérlelte az érseket: „feledkezzék meg az iránta való haragjáról, és emlékezzék meg róla, mire kérte boldogult atyja, Hunyadi János az ő testamentumában (=végrendelet), mikor halni

tért. Hogy legyen kegyelmes az ő fiához. És ő is ígéri, hogy többször nem akarna ellene vétkezni.” Így írja a krónika.

Az öreg vitéz szemét elborították a könnyek, és térdre roskadt Mátyás előtt. A nagy Hunyadi fia lehajolt, fölemelte, és úgy ölelték egymást, mint apa és fiú. Mindkettőjüknek nedves volt a szeme. Példája ez az eset annak, hogy az igazi nagyság bocsánatot kérni is tud, nemcsak megbocsátani.

1. Mi a történet műfaja? Karikázd be!

verses mese mese monda

2. Kik a történet szereplői? Írd le!

3. Húzd alá a kérdésekre a helyes választ!

- ***Ki volt Mátyás király tanítómestere?***

Méhes György

Hunyadi János

Vitéz János

- ***Mire tanította?***

kardforgatásra

a tudományok mellett becsületre, emberekkel való bánásmódra

művészetekre

- ***Mit határoztak el az összeesküvő urak?***

...olyan új királyt választanak, akinek ők parancsolnak

...megöletik Mátyás királyt

...nem fizetnek adót

- ***Mit tett Mátyás király az összeesküvőkkel?***

lenyakasztatta mindegyiket

vagyonuktól megfosztotta őket

adománnyal, szép szóval megbékítette őket

4. Számold meg a mondatokat az események sorrendjében!

- Vitéz Jánost választják vezérüknek
- Találkozik a tanítómester és a tanítvány.
- A főurak szövetkeznek Mátyás király ellen.
- A király bocsánatot kér a mesterétől.
- Mátyás király egyenként megbékíti az urakat

5. Fejezd be a megkezdett mondatokat a szöveg alapján:

...ha egyszer Mátyás kimondta: Úgy legyen!, _____

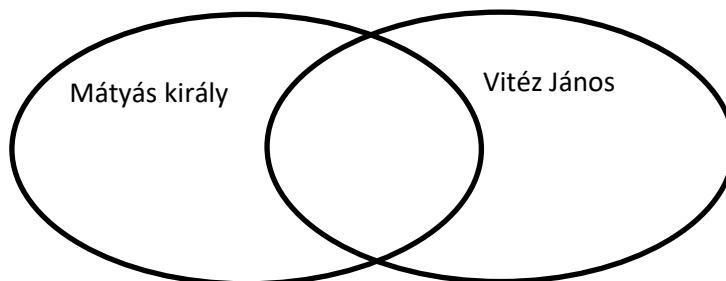
Mert ehhez is értett _____

A várban duzzogott _____

Az agg vitéz nem mozdult, _____

6. Kire jellemző? Válogasd szét a tulajdonságokat, a számokat írd a megfelelő halmazba!

1. öreg 2. bölcs 3. indulatos 4. tiszteletre méltó 5. fiatal
6. tekintélyes 7. békeszerető 8. igazságos 9. győzedelmes 10. erőskezű

7. Kösd össze a kifejezéseket a magyarázatukkal!

neszét vette	sértőnek találja	fejet hajt	titkos szövetkezés
rossz néven veszi	összevesztek	összeesküvés	megalázkodik
összerúgták a patkót	meghallotta	szavára hajlik	figyelembe veszi

8. Keretezd be a szövegben Mátyás király és Vitéz János találkozásáról szóló részt! Húzd alá a király békítő mondatait!

9. Pótold a hiányzó vázlatpontot!

1. Összeesküvés Mátyás király ellen

2. _____

3. Megbékélés

10. Melyik mondat szavai fordultak meg? Írd le helyesen!

„za izagi gásgyan totanácsob inrék si dut, kacsmen inatácsobgem.”

Szerinted mit jelent ez a mondat?

11. Jelöld x-szel, ha olvastad a szövegben!

Nagy tekintély övezte, fél ország hallgatott a szavára.

Mátyás ekkor már 25 éves volt.

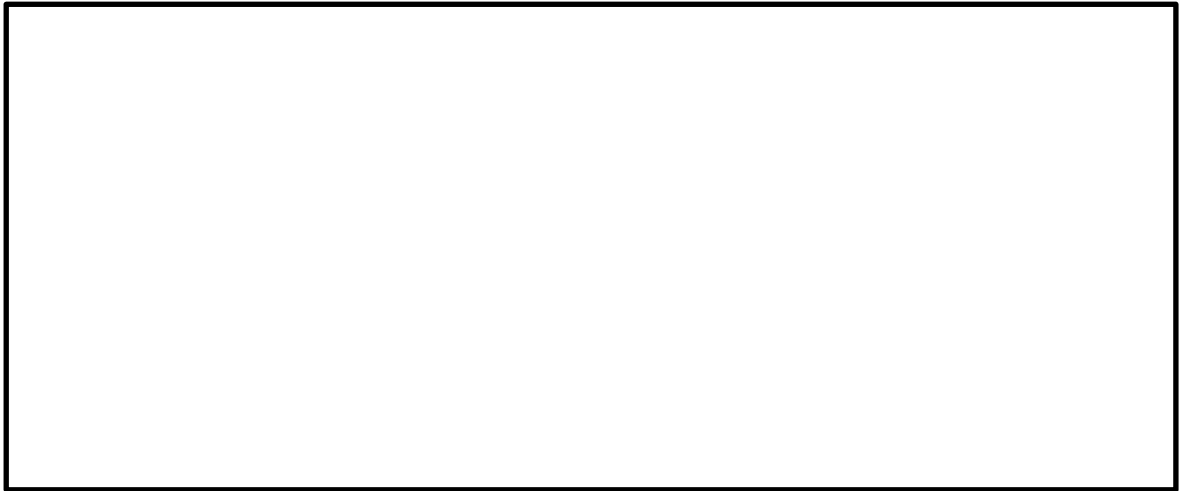
Vitéz János ostromágyúval felszerelve várta a fekete sereget.

Mátyás tábort vert a vár alatt.

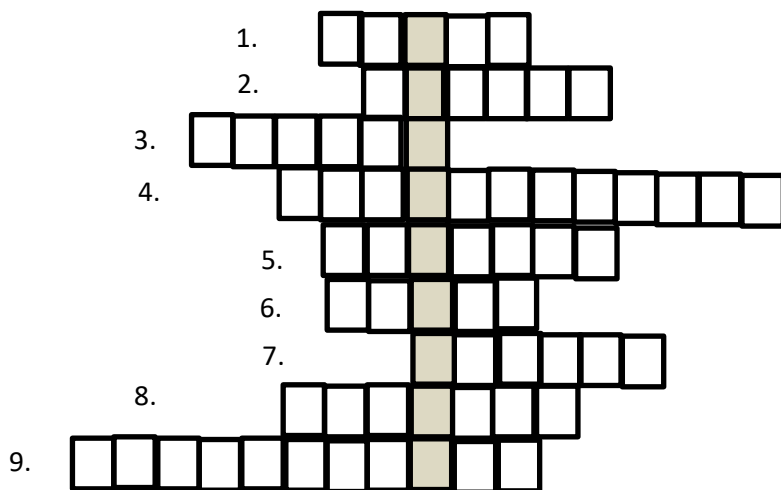
12. Adj új címet a történetnek!

Jutalom feladat

Rajzold le Mátyás és Vitéz János találkozását!

Fejtsd meg a rejtvényt!

1. János vezetékneve
2. Uralkodó
3. Hollós
4. Ezt szervezték Mátyás ellen
5. A fekete sereget alkotják
6. Könnyes lett a
7. Mátyás kimondta: Úgy....
8. Ők mentek Vitéz Jánoshoz
9. Ezt tették a nagyurak Mátyás békítő ajándékai után

FELSŐBÜKI NAGY PÁL

ALSÓ TAGOZATOS TANULMÁNYI VERSENY

Bük, 2024. március 25.

SZÉPÍRÁS NYELVTANI FELADATOKKAL – 4. OSZTÁLY

név:

iskola:

1. Tollbamondás

2. Az alábbi rövid szöveget tagold szavakra és mondatokra, majd írd le helyesen!

asüni genéhesen ébredt feltéi ál mából akert végé bedöcögött és elkezdett

ennivalót keresni ráisbukkant néhány izletes falatra

3. Válaszd ki az alábbi szó párok közül a mondatba illőt és egészítsd ki a hiányos mondatokat!

fiúkat – fiukat, lapú – lapu, áru – árú, elöl – elől

Ma friss _____ érkezett a boltba.

Misike elbújt a tanító néni _____ .

Az árok partján nagy levelű _____ nő.

Péterék a nyaralásról hazatérő _____ várják a vasútállomáson.

A másik piacon alacsonyabb _____ az alma.

A _____ megbüntették az iskolában, mert verekedtek.

4. Keresd meg, és húzd át azt az öt szót, amelyben nem ly-t kell írni! Írd le őket helyesen!

bolygó	vályog	seregély	uszály	bólya
tengely	segély	szablya	pólyás	fürly
zsivaly	csuklya	tutaly	koplya	pocsolya

5. Ragozd a szavakat a megadott módon!

fűrészél múlt idő T./3. _____

mászik jövő idő E./2. _____

beszélni fog jelen idő T./2 _____

kentek jövő idő E./3. _____

6. Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavak kérdésekre válaszoló alakjával! Ha ügyes vagy, eláll az eső, és nem ázik tovább a kisbéka!

Ha enyhe az időjárás és a hótakaró is

(elolvad – Mit csinált?) a (béka – Mik?) előbújnak a

..... (rejtekhely – Honnan?), s tüstént a víz felé

veszik (út – Mijüket?).

Mindegy szálig (nőstény – Mik?). A hímek ugyanis a folyó vagy a tó

..... (mély – Hol?) töltötték a (tél – Mit?).

A nőstények a hűvös (éjszaka – Miben?) (lassú –

Hogyan?) mozognak, de eltökélten (halad – Mit csinálnak?) a

víz felé.

7. Keresd meg a szósorban a tulajdonneveket, majd írd le őket helyesen!

TISZANEMZETIDALFEKETEISTVÁNTERMÉSZETBÚVÁRPESTME
GYEMARGITHÍDÉSZAKIKÖZÉPHEGYSÉGNOBELDÍJJÓZSEFATTIL
ASZÍNHÁZGÖNCÖLSZEKÉRPERSILMOSÓPORBOGÁNCS

8. Alkoss a betűkből tulajdonságot kifejező szavakat (melléknév)! Írj mellé egy-egy rokonértelmű szót!

oszargmlas _____ észémr _____
őisd _____ kűngyapé _____
dvksee _____ nifom _____

9. Keresd a helyesírási hibákat! Húzd alá őket, majd írd le helyesen a szavakat a vonalra!

Panni és ibolya együtt készülöttek a versenyre. Nagy izgalommal várták a napot. Sokan érkeztek más iskolából is, hogy öszemérjék tudásukat. Végül Panninak sikerült meg szereznie az első hejet. Baráttával közösen örültek a sikernek.

10.Szótagold el a következő szavakat!

lányaiéről: _____

menedzserrel: _____

peches: _____

hordággal: _____

leghallgatagabb: _____

10.Jutalom feladat !

Egészítsd ki cselekvést kifejező szavakkal (igék) a függőleges oszlopok megadott betűit! Ha ügyesen dolgozol a vízszintes fősorban egy ismert költőnk nevét kapod.

	S					R					K
				E							
Ö	Z	Á	Í		Ú	K	Ú	O	N	L	P
N		R	R	Z	J		R	L	T		

Megfejtés: _____

Melyik versét ismered? Írd le a címét! _____

FELSŐBÜKI NAGY PÁL

ALSÓ TAGOZATOS TANULMÁNYI VERSENY

Bük, 2024. március 25.

MATEMATIKA – 4. OSZTÁLY

név:

iskola:

1. Keresd meg a sorozat következő elemét! Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

XCIX; CII; CV;	A.) CVIII	B.) CIX	C.) CXI
fél m; 8 dm ; 110 cm	A.) 15 dm	B.) 1 és fél m	C.) 140 cm
228 ; 241 ; 254	A.) 269	B.) 267	C.) 263
7 t+2 e; 8 t+9 e; 1 sz+6e	A.) 1 sz+2t+3e	B.) 1sz+3t+2e	C.) 2sz+2t+1e
54 cm ; 7dm 7cm ;1 m	A.) 10 dm 3cm	B.) 132 cm	C.) 123 cm

2. Számolj írásban! Figyelj a műveletek sorrendjére!

$2582 + 157 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$(1826 + 538) : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$9265 - 138 \cdot 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$7800 - (296 + 4173) = \underline{\hspace{2cm}}$

